

למה לא אוכלים ג'ירפה?

מתוך "נפלאות הבריאה"

עורך ומלקט ש.אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד .

כשרה אבל מחוץ לתפריט: למה לא אוכלים ג'ירפה?

בפרשת השבוע, שמיני – התורה מפרטת את כשרותם של החיות והבהמות - האם הג'ירפה, שמעלה גרה ומפריסה פרסה, ראויה לאכילה לפי ההלכה? מה קובעים המחקרים על חלב הג'ירפה? והאם אכן עשו שימוש בעורה לכתיבת ספרי תורה ותפילין? ומה העלה הניסוי המדעי-תורני על הג'ירפה בספארי?

בפרשת שמיני מפורטים סימני הטהרה לבעלי החיים הכשרים לאכילה. לבהמות וחיות – "מעלה גרה" ו"מפריס פרסה", ולדגים – "סנפיר" ו"קשקשת". לעופות לא ניתנו סימנים בתורה, אלא פורטו מינים אסורים. חכמים קבעו סימנים במסכת חולין (נט.): כל עוף הדורס טמא.

הג'ירפה במקרא

בספר דברים (יד, ד-ה) נמנים בעלי החיים הטהורים: "איל וצבי ויחמור ואקו ודישון ותאו וזמר". הרס"ג מפרש כי "זמר" היא הג'ירפה – עורו מנומר וצווארו כצוואר הסוס, אלא שהוא ארוך וזקוף יותר". הג'ירפה מעלה גרה ומפריסת פרסה שסועה – ולפיכך, לפי המקרא, היא חיה טהורה. בניגוד לטענה הרווחת

בציבור, שאין שוחטים ג'ירפה כיון שלא ידוע מקום השחיטה – מדובר בטעות. כל הצוואר כשר לשחיטה, כפי שנפסק בשולחן ערוך (יו"ד כ, ג).

חלב של ג'ירפה

התורה מתירה רק חלב של יונקים טהורים – מעלי גרה ומפריסי פרסה. בתלמוד (ע"ז לה ע"ב) מוזכר תהליך גיבון החלב כסימן להבחנה בין חיות טהורות לטמאות – רק חלב טהור יוצר גבן.

שיטה זו התקבלה להלכה ברמב"ם ובשו"ע. בבדיקות מעבדה (בשתי שיטות: רנין ואופטיגרף) נמצא כי חלב מפרה, עז, כבשה, יחמור, אייל, יעל – וגם ג'ירפה – מתגבן. לעומתם, חלב מסוסה, נאקה, ארנבון, קוף, חזירה ועוד – לא יצר גבן.

הבדיקה מוכיחה שלא ניתן להכין גבינה מגמלים בשיטה המסורתית, אלא רק עם תוספים או תערובת מחלב טהור – דבר שכבר הוזכר במקורות הלכתיים. תוצאות המחקר חיזקו את תוקף מדד הגיבון להבחנה בין טהור לטמא, והעניקו כלים לפסיקת הלכה בספקות. וכן בשנת 2003, ערך צוות מחקר שני ניתוחים בג'ירפות ב**ספארי**, שיתוף עם רבנים, והתוצאות הוכיחו שמדובר בחיה כשרה. גם בדיקת חלב הג'ירף הראתה כי הוא מתגבן.

אם כן, מדוע לא אוכלים ג'ירפה?

בשל החומרה שנקטו הפוסקים – שאין לאכול אלא מה שיש עליו מסורת. אף אם יש סימני טהרה, אין אנו מקבלים מין חדש למאכל ללא מסורת ולדברי הפוסקים אין הבדל בין חיות לבהמות – הכל תלוי במסורת, ואין לפרוץ גדר אבותינו.

שימוש בעור הג'ירפה לכתיבת סת"ם

הג'ירפה נחשבת חיה כשרה גם לעניין שימוש בעורה. בספר העתים לרבי יהודה הנשיא מברצלונה (לפני כ-900 שנה), נכתב שעור הג'ירפה הוא מהמתאימים ביותר לכתיבת ספר תורה, תפילין ומזוזות – שכן ניתן לעבד אותו כך שאורכו כהיקפו בשיעור שישה טפחים.